

N:o 50.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 18 april 1903.
— — — — Andra Kammaren — 18 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af ej mindre Kungl. Maj:ts proposition om anvisande af anslag för år 1904 till fortsättning af statsbanebyggnaden från Göteborg öfver Uddevalla till Skee än äfven inom Riksdagen väckta motioner i ämnet.

(Statsutskottets utlåtande n:o 47).

Till Konungen.

I en till Riksdagen den 30 sistlidne januari afläten proposition (n:o 36) har Eders Kungl. Maj:t, med åberopande af propositionen bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen,

att, till fortsättning af statsbanan från Göteborg till Skee öfver Ytterby och Uecklum, för år 1904 anvisa 3,000,000 kronor, att af riksgäldskontoret utgå, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta af detta belopp förskottsvis under innevarande år af tillgängliga medel utanordna tillsammans 1,000,000 kronor.

I anledning af denna proposition har i särskilda inom Riksdagen väckta motioner föreslagits:

dels att Riksdagen behagade afslå Eders Kungl. Maj:ts proposition hvad beträffade järnvägens dragande öster om sjön Stora Hällungen och fastställa, att järnvägen skall dragas väster om sagda

sjö med station vid Stenungsund i hufvudsaklig öfverensstämmelse med någon af de linjer, järnvägsstyrelsen förordat, samt för sagda ändamål öka anslaget med 503,000 kronor;

dels ock att Riksdagen behagade, med afslag å Eders Kungl. Maj:ts framställning i hvad den rörde sträckningen af bohuslänska längdbanans dragande öster om sjön Stora Hällungen, besluta, att nämnda bana må, i öfverensstämmelse med järnvägsstyrelsens förslag, förläggas väster om nämnda sjö med stationer vid Stenungsund och Svenshögen, samt för detta ändamål öka anslaget för nämnda banas anläggning med 503,000 kronor.

I den skrifvelse, hvaruti Riksdagen år 1898 för Eders Kungl. Maj:t anmälde sitt beslut om anläggning af en statsbana från Göteborg öfver Uddevalla till Skee, framhöll Riksdagen, att det vore såsom länk i en blifvande mellanriksbana, som den beslutade längdbanan genom Bohuslän hade betydelse för staten. Enligt Riksdagens mening måste ock vid bestämmande af banans sträckning denna dess internationella natur anses vara af större vikt än de möjliga hänsyn till särskilda orters intressen, som kunde göra anspråk på beaktande. Dylika hänsyn finge därför icke försvåra de anordningar, som den snabbare trafiken på en internationell bana betingade, och ej heller förhindra, att banan med iakttagande af berörda anordningar anlades med minsta möjliga kostnader för staten.

Hvad banans sträckning således beträffade, hade Riksdagen funnit de skäl, som anförts för den af Eders Kungl. Maj:t då föreslagna linjen väster om sjön Stora Hällungen, icke innefatta fullt tillräcklig anledning att belasta kostnadsförslaget med den ökade utgift af 402,500 kronor, som denna linjes anläggning enligt då föreliggande beräkningar skulle föranleda utöfver kostnaden för Ucklumslinjen. Då otvifvelaktigt vissa fördelar vore förbundna med den västra linjen, särskildt för ett stort antal kommuner på Orust och Tjörn, ansåg Riksdagen fastmera lämpligt, att valet mellan den östra och den västra linjen vid sjön Hällungen — på sätt af Eders Kungl. Maj:t föreslagits beträffande valet mellan Ytterby- och Kungälfslinjerna vid Göteborg — tills vidare lämnades öppet, till dess sig visat, om tillräckligt intresse hos menigheter eller öfriga vederbörande finnes för beredande af möjligheter för järnvägens dragande väster om Hällungen utan ökning af statens kostnader.

Af det vid nu förevarande proposition fogade statsrådsprotokollet inhämtas, att genom de nya undersökningar och beräkningar, som järnvägsstyrelsen låtit verkställa, blifvit utredt, att, om banan framdroges väster om Stora Hällungen i den linje, hvilken såväl med hänsyn till kostnaden som ock för anläggning af erforderligt antal välbelägna stationer befunnits fördelaktigast, nämligen linjen öfver Svenshögen, Bua och Stenungsund, banan skulle blifva 764 meter längre och komma att kosta 503,000 kronor mer, än om den östra linjen öfver Ucklum komme till utförande. Härjämte har blifvit upplyst, att hvarken länets landsting eller kommuner i länet eller andra, som kunde hafva något intresse af frågans lösning, vore villiga att lämna något bidrag till nedbringande af kostnaderna för en västlig sträckning af banan vid Stora Hällungen. Vid sådant förhållande har departementschefen ansett sig icke kunna underlåta att förorda den östra linjens föredragande, och har Eders Kungl. Maj:ts till Riksdagen nu aflåtna proposition ock affattats i enlighet härmed. Förslaget om den bohuslänska längdbanans framdragande väster om Stora Hällungen har emellertid genom de nu väckta motionerna åter upptagits. Vid frågans behandling år 1898 har Riksdagen, såsom af dess ofvan anförda skrifvelse framgår, ingalunda ställt sig afvisande beträffande detta förslag, utan fastmera uttalat, att den västra linjen otvifvelaktigt hade vissa fördelar framför den östra; och då valet mellan de båda linjerna tills vidare lämnades öppet, var det i syfte att om möjligt från vederbörande i orten erhålla bidrag till betäckande af de högre kostnader, som den västra linjens anläggning komme att medföra. Såsom nämnts, har det emellertid visat sig omöjligt att från kommuner i orten, utöfver de uppostringar, som åligga dem på grund af landstingets beslut att kostnadsfritt upplåta den för statsbanans byggande nödiga mark, erhålla något bidrag för berörda ändamål. Ehuru väl vid sådant förhållande sträckningen väster om Stora Hällungen icke kan komma till stånd utan ökade utgifter för staten, anser Riksdagen dock de fördelar, som denna sträckning af banan skulle medföra, vara så betydande, att förslaget om dess utförande icke bör uppgifvas.

Med hänsyn till de fordringar, som böra ställas på den bohuslänska längdbanan i och för dess uppgift att utgöra länk i en blifvande mellanriksbana — en uppgift, som Riksdagen anser fortfarande böra bestämdt fasthållas — torde såväl den östra linjen öfver

Ucklum som ock den västra linjen med dess af järnvägsstyrelsen förordade sträckning öfver Svenshögen, Bua och Stenungsund få anses vara fullt tillfredsställande. Den västra linjen är visserligen något längre än den östra, men skillnaden är endast 764 meter — en sträcka, som med snälltåg tillryggaläggas på 1 à 2 minuter — och å andra sidan ställer sig den västra linjen något gynnsammare med afseende å lutnings- och krökningsförhållanden.

Om sålunda ur nyssnämnda synpunkt det ena alternativet icke kan anses hafva något väsentligt företräde framför det andra, måste däremot i fråga om tillgodoseendet af länets behof af förbättrade kommunikationer den västra linjen afgjort tillmätas vida större betydelse än den östra. Såsom af järnvägsstyrelsen framhållits, är befolkningen inom det trafikområde, som kan beräknas för den västra linjen, betydligt talrikare än befolkningen inom östra linjens trafikområde; äfven jordbruksnäringen och industrien äro inom det förra af afsevärdt större betydelse. Jämväl för fiskerinäringen skulle den västra linjen uppenbarligen blifva till stort gagn, då den genom att framdragas till kusten med station vid hamnplatsen Stenungsund komme att för fiskelägena å de därutanför belägna öarna bereda en bekväm utväg för fiskvarornas försändning till afsättningsplatser inom landet. Den östra linjen skulle däremot för denna viktiga näring nästan alldeles sakna betydelse.

I betraktande af ofvan angifna förhållanden synes det Riksdagen icke kunna bestridas, att den västra linjen skulle komma att tillgodose väsentligt större intressen och blifva till långt mera nytta för länet än den östra samt i sammanhang härmed tillföra järnvägen i dess helhet en betydligt ökad trafik, som torde fullt uppväga den högre kostnad, som anläggningen af ifrågavarande linje beräknats medföra. På grund häraf och då såväl landstinget som Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet och järnvägsstyrelsen, hvilka samtliga torde hafva den sakkännedom, som för frågans bedömande erfordras, uttalat sig till förmån för den västra linjen, har Riksdagen icke tvekat att fatta beslut om banans framdragande i denna linje.

I fråga om valet mellan Ytterbylinjen och de mera östliga sträckningar af banan, som alternativt föreslagits dels öfver Kungälf och dels öfver Castellegården, anser Riksdagen på de af departementschefen anförda skäl, att sträckningen öfver Ytterby bör äga företräde och komma till utförande.

Beträffande det belopp, som för nästa år bör anvisas till fortsättning af banan, synes den förändrade sträckning af densamma, som Riksdagen ansett böra väljas, icke böra inverka på bestämmandet af detta belopp; och då Riksdagen ej haft något att erinra mot hvad Eders Kungl. Maj:t i detta hänseende föreslagit, har Riksdagen alltså, till fortsättning af statsbanan från Göteborg till Skee öfver Ytterby, Stenungsund, Bua och Svenshögen, för år 1904 anvisat 3,000,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta af detta belopp förskottsvis under innevarande år af tillgängliga medel utanordna 1,000,000 kronor.

Beträffande sättet för anskaffande af berörda belopp kommer Riksdagen att framdeles fatta beslut.

Stockholm den 18 april 1903.

Med undersätlig vörndnad.
